

Kaderbrief

gemeente

Winterswijk

Kaderbrief

Kaderbrief

Inleiding

Voor u ligt de Kaderbrief 2027. De Kaderbrief vormt het startpunt voor het opstellen van de begroting voor 2027 en de meerjarenramingen voor de jaren 2028 tot en met 2030.

Op het moment van schrijven van deze Kaderbrief is de coalitievorming in de gemeente Winterswijk nog volop gaande. Dit betekent dat de uitkomsten van deze onderhandelingen en de daaruit voortvloeiende ambities en beleidskeuzes van een nieuw college nog geen onderdeel kunnen zijn van deze Kaderbrief.

In deze brief ligt de nadruk daarom op autonome ontwikkelingen, trends en externe invloeden, zoals rijksbeleid en bredere maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Deze vormen het vertrekpunt voor de financiële kaders richting de begroting van 2027. Daarnaast gaan wij in op de ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie en de noodzaak om te investeren in beheer, onderhoud en uitvoeringskracht.

Uitgangssituatie

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het begrotingssaldo (volgens de vastgestelde Begroting 2026) weergegeven.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo meerjarenperspectief 2026-2029	0	-1.826	-3.495	-3.885

Het saldo van de begroting wordt beïnvloed door de september- en decembercirculaire. Deze leiden weliswaar tot een hogere algemene uitkering, maar deze middelen zijn primair bedoeld voor het opvangen van autonome ontwikkelingen zoals loon- en prijsstijgingen.

De provincie stelt als toezichthouder dat de begroting 2027 of de meerjarenraming uiterlijk in 2030 structureel en reëel sluitend moet zijn. Dit uitgangspunt blijft onverminderd van kracht.

Daarnaast is de gemeente Winterswijk aangemerkt als voordeelgemeente bij de herijking van het gemeentefonds. Dit betekent dat op termijn een hogere algemene uitkering wordt verwacht, maar de exacte omvang en het tempo van deze groei zijn op dit moment nog onzeker.

Trends en ontwikkelingen (extern)

Rijksbeleid en gemeentefonds

De ontwikkeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds blijft een belangrijke, maar onzekere factor. De meicirculaire zal meer duidelijkheid moeten geven over de financiële ruimte vanaf 2027.

Daarnaast blijft de financiering van de jeugdzorg een punt van zorg. Uit landelijke onderzoeken blijkt dat de beschikbare middelen ontoereikend zijn om de taken goed uit te voeren. Vooralsnog wordt in deze Kaderbrief geen rekening gehouden met extra rijksbijdragen na 2027.

Wet- en regelgeving

Nieuwe en aangescherpte wet- en regelgeving, zoals op het gebied van informatieveiligheid (bijvoorbeeld NIS2), leidt tot extra structurele lasten. Deze ontwikkelingen zijn grotendeels onvermijdelijk en vragen om aanvullende investeringen in systemen en organisatie.

Economische en maatschappelijke ontwikkelingen

Brede ontwikkelingen zoals inflatie, krapte op de arbeidsmarkt en stijgende kosten bij verbonden partijen werken direct door in de gemeentelijke begroting. Deze ontwikkelingen leiden tot structurele druk op de uitgaven en beperken de financiële ruimte.

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen vormen een belangrijk onderdeel van de financiële opgave. Het gaat hierbij om kostenstijgingen die voortvloeien uit bestaande verplichtingen, zoals:

- loon- en prijsontwikkelingen;
- bestaande contracten en afspraken;
- stijgende bijdragen aan verbonden partijen.

Op basis van de huidige inzichten gaat het om een structurele lastenstijging van circa € 3 miljoen.

Deze ontwikkelingen beperken de beschikbare ruimte voor nieuw beleid aanzienlijk.

Voortzetting bestaand beleid

Naast autonome ontwikkelingen is er sprake van doorlopende beleidsontwikkelingen die feitelijk niet meer beïnvloedbaar zijn. Dit betreft onder andere:

- actualisatie van meerjarenonderhoudsplannen;
- uitvoering van vastgesteld beleid op terreinen zoals cultuur, gezondheid en ruimtelijke ontwikkeling;
- wettelijke verplichtingen.

Voor deze onderwerpen geldt dat zij voortkomen uit eerder gemaakte keuzes en dat het niet voortzetten ervan in de praktijk geen reële optie is.

Investeren in beheer, onderhoud en uitvoeringskracht

De gemeente Winterswijk heeft de afgelopen jaren stevig geïnvesteerd in voorzieningen, beleidsontwikkeling en visievorming. Deze investeringen vragen nu nadrukkelijk om een volgende stap: het op orde brengen en houden van beheer, onderhoud en uitvoering.

Concrete voorbeelden hiervan zijn:

- het recent vastgestelde beheerplan voor gemeentelijk vastgoed;
- het nog op te stellen onderhoudsplan voor het zwembad;
- de toenemende noodzaak om bestaande infrastructuur en voorzieningen duurzaam in stand te houden.

Daarnaast is binnen de ambtelijke organisatie een inhaalslag gaande om achterstanden weg te werken. In gang gezet zijn:

- het versterken van de organisatie en het management;
- opleiding en ontwikkeling van medewerkers;
- het verbeteren van de basis in de bedrijfsvoering.

Deze inspanningen zijn noodzakelijk om de uitvoeringskracht van de gemeente te vergroten en om vastgesteld beleid daadwerkelijk te kunnen realiseren.

Ontwikkelingen aan de opbrengstenkant

Aan de inkomstzijde blijft de gemeente in belangrijke mate afhankelijk van het gemeentefonds. Daarnaast kunnen we inzetten op:

- het optimaliseren van de kostendekkendheid van leges en heffingen;
- trendmatige verhoging van lokale belastingen.

Deze maatregelen zijn nodig om de stijgende kosten gedeeltelijk op te vangen.

Wensen en nieuw beleid

Op basis van de huidige inzichten is er in de komende jaren geen structurele financiële ruimte voor nieuw beleid.

De uiteindelijke ruimte hangt af van:

- de definitieve effecten van de herijking van het gemeentefonds;
- de inzet van de algemene reserve;
- de uitkomsten van de coalitievorming.

Zelfs met deze factoren blijft het onzeker of er structureel ruimte ontstaat voor nieuwe ambities. Ter dekking van een negatief begrotingsaldo kan de algemene reserve worden ingezet. Het is toegestaan maximaal 10% van de omvang van de algemene reserve te benutten wordt dit saldo. Op dit moment is voor de algemene reserve een omvang van € 25 miljoen voorzien, wat betekent dat maximaal € 2,5 miljoen beschikbaar is ter dekking van een negatief begrotingsaldo.

Conclusie en vooruitblik

De Kaderbrief 2027 laat zien dat de gemeente Winterswijk voor een periode staat waarin financiële behoedzaamheid noodzakelijk is. De combinatie van autonome kostenstijgingen, onzekerheid over rijksmiddelen en de noodzaak om te investeren in beheer en organisatie vraagt om scherpe keuzes.

Deze Kaderbrief biedt daarmee een realistisch en feitelijk vertrekpunt voor de verdere uitwerking van de begroting 2027. De politieke ambities en beleidskeuzes van het nieuwe college zullen op een later moment, na afronding van de coalitievorming, hun plaats krijgen in het begrotingsproces.

Technische uitgangspunten begroting 2027

In de bijlage zijn de technische uitgangspunten voor de Begroting 2027 e.v. opgenomen. Het gaat hierbij om de wijze waarop we loon- en prijsstijgingen en bijvoorbeeld rente ramen. Daarnaast zijn kaders opgenomen voor de ramingen van belastingen, leges en heffingen.

